

ISSN 0134-2266

TRÄHÄRKE

1980

Nr. 6

ÜKS PÕNEV PÄEV KOLMESTEISTKÜMNEST

Ematuli koju, käsutas tüdrukud hoovilt tupp ning ütles: nüüd on sest igapäevasest väraval kõõlumisest küll. Esmaspäeval lähevad Marika ja Marju linnalaagrisse. Marjul oli hea meel, tema polnud veel üheski laagris käinud. Marika arvas, et laager ei tähenda muud kui varast ülestõusmist. Ja ta vedeles pühapäeval peaaegu lõunani voodis, sest inimene peab end millalgi ka välja puhkama.

Esmaspäeval oli Marjul tükk tegemist, enne kui Marika tõusma nõustus. Kuid lõpuks nakatas noorema õe elevus vanematki ja pesemine ning riietumine läksid nobedamini.

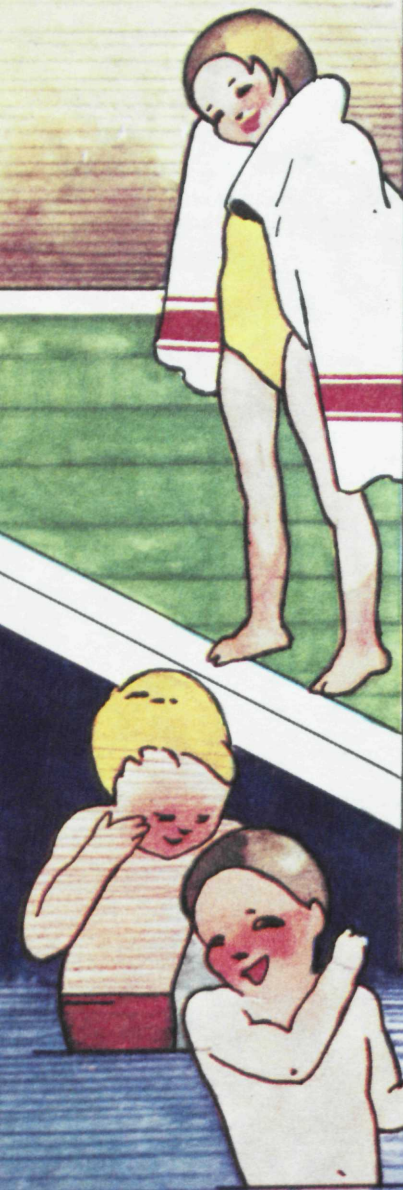
Koolimaja juurde jõudsid õed õigeks ajaks. Marko ja Ülle — Marika klassikaaslased — olid ka kohal. Kasvataja Aale Häggblom ütles, et kõigepealt läheme trolliga sõitma. Siis aiandisse rohima ja lõpuks ujuma. Sõna UJUMA võttis Marikalt viimase tusatuju.

Varsti tuli paljudele juba tuttav tädi Benita Pau ja koos mindi vaatama, kuidas trollid oma tööpäeva alustavad. Depoos võis kohe sõidukisse astuda ja see sõitis pesulasse. Natuke kõhe oli, kui harjad trolli mõlemalt poolt muudkui nühkisid ja vesi akendel solises. Marju kartis, et viimati pääseb vesi sisse, aga ei tulnud piiskagi.

Kui saun läbi, sõideti Mustamäe poole. Iga liiklusemärgi ja valgusloori ees peatuti. Tädi Benita Pau rääkis läbi mikrofoni (nagu päris turistidele), mida iga märk tähendab ja mille poolest üks foor teisest erineb. Ega kõik meelde jäänud. Ohte Marju teadis kindlalt: keelumärgid on ümmargused ja nende juures võiks pikemaft mõelda, mida edasi teha. Ekskursioon lõppes lõunasöögiga ja siis mindi juba pisut laisema sammuga aiandi poole. Pikk lillepeenar ei hellitanud silmi ega käsi: rohkem paistis nõgeseid kui lilli. Marko arvas rohides, et kell käib nüüd palju aeglasemalt kui trollibussis. Kaks vaevarikast tundi sai siiski otsa ja ilus lillerida jäi selja faha. Tee basseini juurde kadus ruttavate jalgade all kähku. Vesi silistas nõgesemuhke ning võttis kõige virilamaltki valuohked. Kui kojumine käes, leidis nii mõnigi, et enam ei jaksa sammugi astuda. Kodus ütles Marika, et laager paistab päris vahva olevat ja tõusmine polevatki nii hirmus varane. Emat ainult naeratas. Marikale meeldis kangesti, et ta ei lausunud: eks ma öelnud kohe.

Ees ootas veel kaksteist põnevat linnalaagri-päeva.

VIIVI VARIKSAAR

ELLEN NIIT

Illustreerinud VAIKE PÄÄSUKE

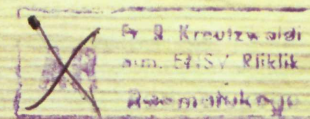
Punaseid palle,
hüppenöörikerkaari
lapsepõlv täis on.

Kullerkuppude
kuljusekõlina sees
on kevade hääl.

Põline kuusik
taeva- ja maa-alust juttu
sosistab mulle.

Liivalinnades
roheva mere paistel
sünnib uus maailm.

Kargest allikast
lihtne on võluda kruus
imevett triiki.

JAAPANI LUGU

Sellel hommikul tõusis õpetlane varem kui harilikult ning seadis ennast teekonnale. Ta pani valmis tüki leiba ja tühja veenõu. Siis sõi ta veidi riisi sojaubadega, tõmbas selga paksu mantli ja asus minekule. Igal aastal tuli õpetlane linnast, kus ta elas, siia külakesse, kus ta oli sündinud ja kasvanud, et võtta viimasel talvapäeval ette pikk teekond mägedesse. Teisel pool lumist mäekuru teadis ta allikat, kus voolas puhtaim ja selgeim vesi, mida ta iganes kuskilt leidnud. Kord aastas tõi õpetlane sellest allikast vett. Veega täitis ta oma kadunud ema kaunikujulise savivaasi ja asetaski sinna pungades kirsioksa. Ülejäänud veest keetis ta esimesel kevadpäeval teed. Kadunud isa pidulikust portselantassist teed rüübates istus ta puhkemisele valmistuva kirsioksa juurde ja imetles selle habrast kuju ning elustuvaid punge. Sellest hetkest

tundis õpetlane kõige suuremat rõõmu kogu aasta jooksul. Tal oli tunne, et kevade esimesest teetassist ammutab ta jõudu ja värskust kogu järgneva aastaks.

Hommik oli külm ja paksust mantlist hoolimata hakkas õpetlasele jahe. Ta kiirustas sammu, et liikumisest sooja saada. Minnes meenutas ta juhtumusi oma lapsepõlvest, mis teel vastu tulevad puud, kivid, ojakesed või orgu avanevad vaated talle meelde tuletasid. Kaugemal mägedes ootasid õpetlast mälestused sellest ajast, kui ta noormeheks oli sirgunud. Lapsepõlv ei olnud ta kodunt nii kaugel käinud. Mida kaugemale õpetlane jõudis, seda harvemaks jäi mälestusi.

Lõuna paiku jõudis õpetlane lumisele mäekurule. Seal istus ta kivirahnule, võttis välja leiva ja hakkas sööma. Allikani oli veel poole tunni tee. Tuli laskuda kitsast rada mööda tei-

sele poole mägesid, seal oligi allikas okkaliste pöösaste vahel peidus.

Mäekülge mööda vilises vinge tuul ja rada oli jäät libe. Vaevaliselt liikus õpetlane edasi. Siin oleks kergesti võinud komistada ja veereda kuristikku.

Allikas oli sel aastal vett vähem kui tavaliselt. Vist oli külmem kui muidu. Lumi oli sulamata ja allikas polnud veel saavutanud tavalist veeküllust. Õpetlane kustutas allikal janu ja täitis siis vanaaegse veenõu, mis tal nõoriga õlal rippus. Seejärel asus ta tagasiteele.

Üsna küla lähedal istus mäerinnakul kaks noormeest. Omal ajal oli ka õpetlane koos kaaslastega vahel siia tulnud, et alla orgu vaadata. Neid noormehi polnud õpetlane varem näinud, külast nad ei olnud. Juba eemalt ei meeldinud nad õpetlasele. Nad näisid kuidagi räpakad ja räme-

Illustreerinud HELDUR LARETEI

HANDO RUNNEL

PÄRISMAALANE JA MÄNGUMAALANE

Sääl linnas oli kaks majakest. Ühes elas — arvake ära kes! Ja teises elas — teate isegi juba. Nojah, muidugi. Ühel päeval läks

siis too pärismaalane tolle mängumaalase poole külla ja ütles: «Tere-tere, mängumaalane, misasja sa mängid!»

Mängumaalane oli häbelik ja vastas häbelikult:

«Ah, mis sa pärid.»

Pärismaalane sai selle peale jälle pahaseks ja läks minema. Tee

dad, ja kui õpetlane viimaks kitsast teerada mööda nende kohale jõudis, märkas ta, et neil on madalate laiade laupade all sügaval peidus rahulolematud silmad.

«Kas kostitad ka meid oma riisiviinaga?» küsis üks noormeestest.

«Mul pole viina,» vastas õpetlane. «Nõus on vesi.»

Noormehed hakkasid naerma.

«Ah sa vead vett, nii et selg kookus! Ära tule meid lolliks tegemal! See peaks ju puhta rumal olema, kes mägedest külla vett tassib! Anna aga viin siial!»

Nad astusid õpetlase juurde ning võtsid temalt veenõu ära. Teine noormees tegi nõu lahti, tõstis suu juurde ja võttis lonksu. Ta nägu täitus ääretu imestusega.

«See eesel veab tõepoolest vett!» ütles ta ja sülitas vihaga õpetlase veenõusse.

«Sinusugusele tohmanile tuleks kere peale andal!» ütles teine noormees.

«Tassid seljas vett nagu oma ajast ja arust läinud lollust!»

Ka tema sülitas veenõusse.

«Lase hea maitstal!» irvitas ta.

Seejärel hakkasid noormehed mägi- teed mööda alla laskuma. Õpetlane oli vihane, kurb ja nõutu. Ta kallast rüvetatud vee maha, võttis nõu taas nõoriga õlale ja hakkas tulnud teed tagasi minema. Ta tundis, et nüüd on tal puhast allikavett veel rohkem vaja kui enne. Nüüd pidi puhast vesi aitama veel ka mõnitust meelest maha pesta.

Õpetlane oli väsinud ja tee edenes aeglaselt. Libedal mägirajal teisel pool mäekuru liikus ta peaaegu neljakäpakil. Jalad olid suurest käimisest tuimad ning kohmakad. Õpetlane ei lasknud aga tusasel meelel endast võitu saada, ja solvumine hakkaski tasapisi ununema. Kui õpetlane allikal oma veenõu puhtaks loputas ning uue veega täitis, mõtles ta, et vett ei saagi ju lõplikult rüvetada. Vesi imbub maa sisse ning maa vabastab ta saastast. Kuskil mujal niriseb seesama vesi taas selge allikana maapõuest välja. Peaasi, et maa ei kaotaks oma puhastavat jõudu. Maad ei tohi liigselt koormata. Kogu tagasitee mõtiskles õpetlane selle üle, kuidas peaks hoidma maad ja vett.

peal läks pärismaalase viha üle ja ta tuli mängumaalase juurde tagasi ära leppima.

«Terekest, terekest,» ütles pärismaalane mängumaalasele sõbralikult, «sa muudkui mängid aga!»

«Sa muudkui pärid; sa muudkui plärised,» ütles mängumaalane

pärismaalasele sama sõbralikult naljasõnadega vastu.

Aga pärismaalane sai nüüd päris pahaseks ja läks päriselt ära. Mängumaalane jäi üksi ja hakkas mängult ka pärismaalaseks ja läks ka minema. Nõnda sai ka see jutt pärismaalasest ja mängumaalasest otsa. Otsa mis otsa.

Kust nepp pika noka sai

Oli kord aeg, mil nepp ja vares elasid ühe soo peal sõbralikult koos. Varesel oli siis veel pikk nokk, nepil aga lühike. Vaevalt sai päike nina üle metsalatvade tõsta, kui nepp juba toitu otsimas. Hüppab mättalt mättale, sorib tihedas rohus, songib samblas, solistab loikudes ja lombikestes.

Aga vares muudkui magab. Lendab alles siis puuladvast alla, kui kaste kuivanud.

«Hommikust, nepp!»

«Hommikust, vend vares!»

«Otsid muudkui toitu?»

«Otsin, vend vares.»

«Kuidas siis saak on?»

«Ei saa kiita. Kesine on.»

«Haara sügavamalt, nepp. Põrnikad on ju sinu eest muda peale peitu pugunud,» õpetab vares. Nepp pistab uuesti noka vette. Püüab sügavamalt rehitseda. Aga kuidas sa rehitsed, kui nokk lühike. Vares naerab naabermättal.

«Oh sa vaene nõbinokk! Vaata, kuidas meie mehed jahti peavad.»

Pistab oma pika noka vette, toksab siit, toksab sealt, ongi põrnikas käes.

Näljasel nepil kade meel. Tema juba pool päeva mättalt mättale hüpanud, nokka pole midagi saanud. Vares ärkas alles ja juba pruukost käes. Kui vares öhtul kaseladvas end magama seab, hiilib nepp lähemale. Ilm on tuuline, puud kohisevad, varesel nii sügav uni, et ei kuule üldse, kui nepp tema noka kaasa kahmab ja enda oma asemele jätab.

Ärkab vares hommikul üles — nokka ei kusagil. Sööstab neppi taga ajama. Nepp ees, vihane vares järel, tiirutavad nad puude vahel. Nepil

hakkab juba jaks kaduma. Viimases hädas peidab end põõsa alla. Sealt vares ei oska teda otsida.

Sellest ajast peale on nepil pikk nokk. Elu ei läinud tal aga põrmugi kergemaks. Varem hüples nepp rahuliku südamega mättalt mättale, nüüd muudkui vaata ringi, ega varest näha ole. Ja puu otsas ei või ka enam pesitseda. Peida end aga kõrgesse rohtu või põõsa alla.

Mari muinasjutu järgi ümber jutustanud
JAAN RANNAP

OTT ARDER

Väike lind

Kui su peaksin unustama,
väike laulev lind,
sinu viisid sellest
nukramaks ei muutu.
Laulad kõikjal, kus sa oled,
sulle vastab teine lind.
Tiibadeta kuulajaskond
sinusse ei puutu.

Kuidas saaksin unustada
sind ma, väike lind?
Tulemata jääks mu kevad,
kui ei oleks sind.

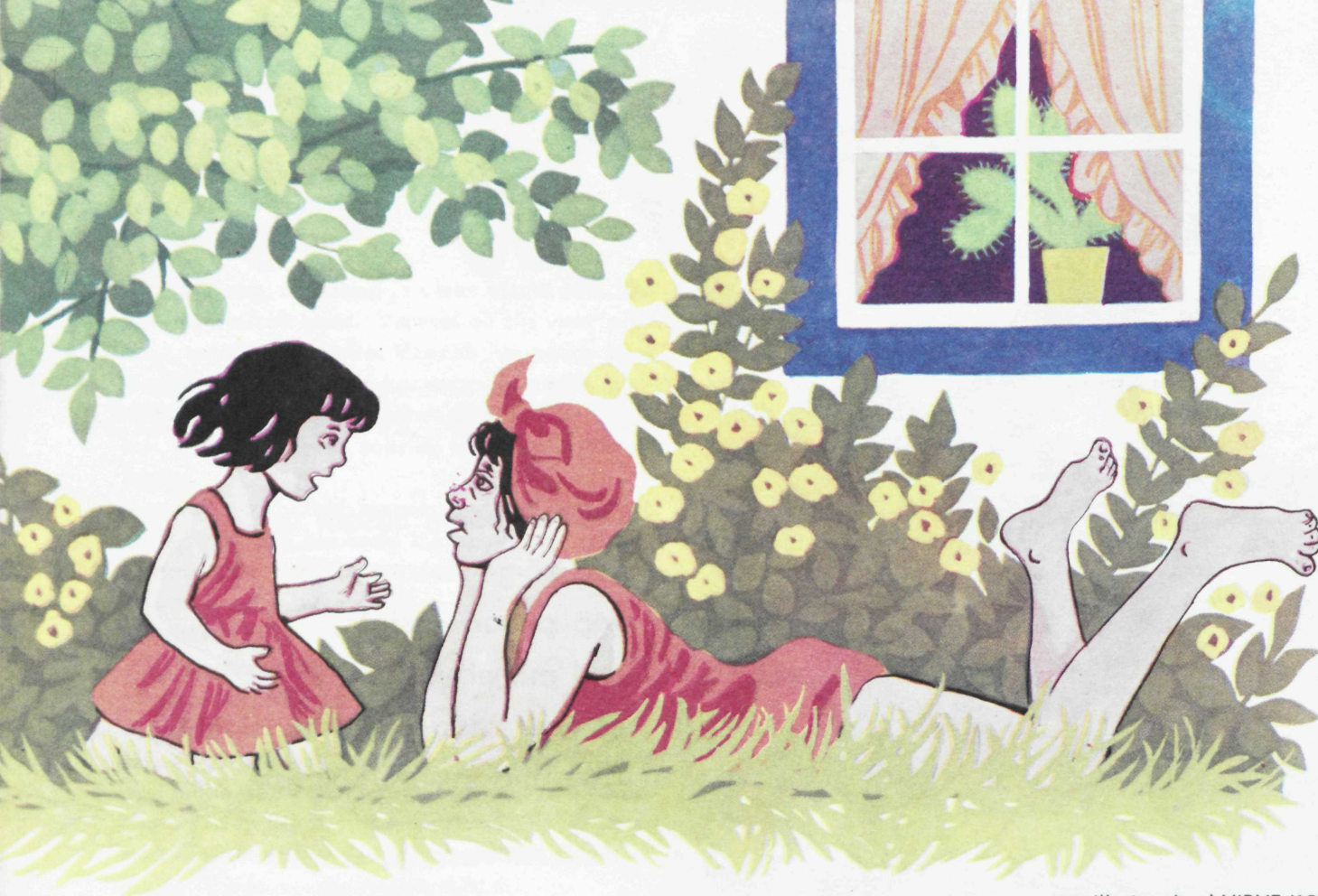
Kõige ilusam asi

Mis on kõige ilusam asi,
see kõige ilusam asi?
Ma püüan vastata,
kuid ma ei vastuta,
et tean seda ainust ja õiget,
asja, mis ilusam kõigest.

Mina ei vastuta, kuna
ilusam asi mu meelest on muna,
kuid sina võid öelda, et muna
pole hoopiski mitte asi,
munade sees kasvab linnukesi
ja need teevad endile pesi.

Nii see on, see on sulatõsi,
aga pesa on ometi asi.
Olgu ilusaim asi siis pesa
ja see, et on ema ja isa.

Illustreerinud VIRVE KOTKAS

IRA LEMBER

IKKA

SEE

OOTAMINE

«Ema!»

«Mis on, Naste!»

«Millal me ükskord maale sõidame!»

«Kohe, kui ma puhkuse saan.»

«Millal sa puhkuse saad!»

«Ma olen sulle täna kümme korda seda ütelnud. Kolme päeva pärast.»

«Ema!»

«Mis on!»

«Mida me maal teeme!»

«Maal saad sa palju loomi näha ja maal võid sa jõe ääres mängida. Ja tead mis veel — maal saad sa lehmapiima juua.»

«Kas päris lehma piima!»

«Ikka, ikka,» kinnitas ema. «Vanaemal on ju kirju lehm.»

«Kas ujuma lähme ka!»

«Muidugi!»

«Ema!»

«Mis on!»

«Millal me maale sõidame!»

«Kolme päeva pärast,» vastas ema, ohates ise, nagu see maalesõit mingi raskus oleks.

Naste ohkas samuti. Sest kolm päeva oli ju määratu pikk aeg. Kuid ka pikk aeg saab lõpuks otsa. Ema võttis reisikoti õlale ning nad sõitsidki vanaema juurde maale.

Loomi nägi Naste tõepoolest. Kolhoosil oli suur mullikakari.

«Kas need lehmad viiakse pesumajja!» tahtis Naste teada.

«Miks sa niimoodi arvad!»

«Nad on ju nummerdatud!»

Ema seletas Nastele, et loomadel on numbrid nime asemel. Suure karja liikmele ei jõua keegi nimesid panna ja meeles pidada. Vanaema lehm oli küll nimi olemas — Kirjak. Kuid lehmapiima ei saanud Naste ikkagi, sest Kirjak pidas parajasti puhkust, ei nõustunud tilkagi andma. Ja Naste jõi maalgi poest toodud piima.

Maal oli ilus. Ainult hirmus palav. Naste ei tahtnud enam päikese käes mängida ja ema soovitas puude vilusse minna. Aga seal olid sääsed, kes tegid samasugused tuulerõuged nahale, nagu Nastel juba talvel olid. Ema lamas tekil, lepaleht ninal ja võttis päikest.

«Ema!»

«Mis on, Naste!»

«Millal me ujuma läheme!»

«Alles me ujusime. Nüüd võtame päikest ka.»

«Ema!»

«Mis on, Naste!»

«Millal me ükskord linna sõidame!»

KERGE JALAGA MEES

KALJU SAABER

Kord, kui puusepp mailaadal talvist näputööd müüs, astus tema juurde iseäralik pikkade koibadega mees ning pakkus ennast tööle.

«Mida sa oskad!» nõudis puusepp.

«Tantsida,» kostis võõras reipalt.

«Ja muud ei midagi!» tõrenes puusepp.

«Muud ei midagi,» kordas võõras.

«Siis oled küll valele mehele sattunud,» kostis tõsine puusepp. «Mis mul sinu tantsust!»

«Mina aga ei oska sünnimisest peale tööd teisiti teha kui tantsides,» selgitas võõras. «Eriti hästi oskan ma valsipoognaid keerutada.»

«Mina vajan tublide kätega abilist. Puusepa juures jalgadega leiba ei teenta,» vihastas puusepp.

«Nii et kaup jääb katki!» kurvastas võõras.

«Katki jah,» nohises puusepp.

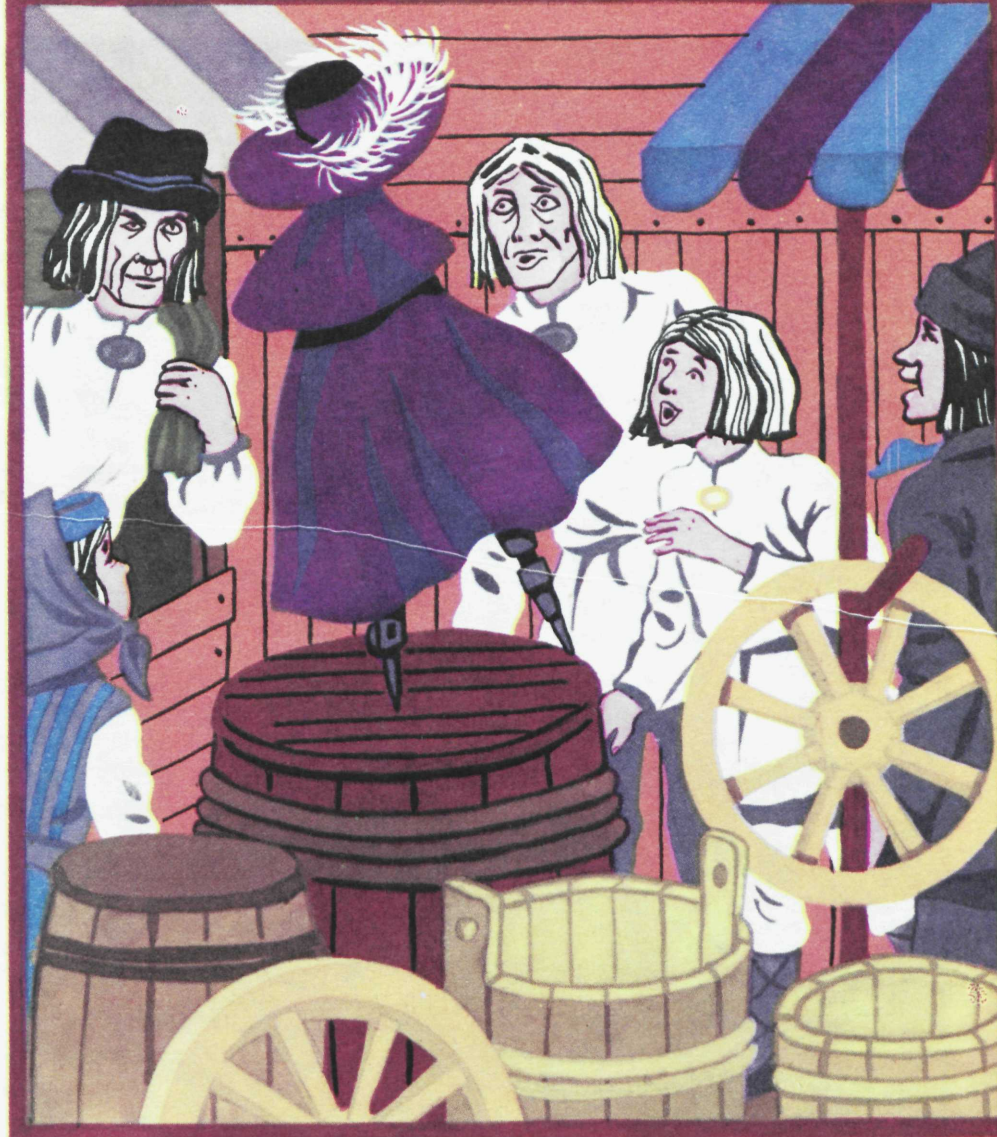
«Luba, kallis meistri-mees, mul vähemalt tunnikaanel laadarahvale esineda,» palus võõras.

«Minu tunnikaas ei ole mõni tsirkuseareen,» ühmas solvunud puusepp, kuid kratsis siis järelemõttlikult kukalt. Ametikaaslasti laadal palju, kaubal pole eriti minekut. Ehk aitab veider võõras oma tantsuga ostjaid ligi meelitada! «Noh olgu, tantsi pealegi, kui mujal kohta pole,» lubas puusepp.

Pikkade koibadega mees ei lasknud seda kahte korda öelda, kalpsas puusepa kõige suurema tunni kaanele ning kukkus seal nagu vurrkann jalga keerutama. Võõra jalakeerutusest sigines tunnikaanele ilus ümmargune ringjoon, aga selle asemel, et ostjaid ligi meelitada, tõsis laadaliste hulgas pahameel: «Vaadake, tolle puusepa toobrid ja tünnid on ju lopergused!» Ja needki ostjad, kes meie puusepa kaubale olid silma heitnud, tõttasid tema teiste ametivendade juurde.

«Millega sa nüüd hakkama said, va kergats!» vihastas puusepp. «Peletasid mu ostjad minema ja häbistasid mind kogu laadarahva ees! Kes veel mu kaupa tahab! . . .»

«Ära pahanda, kallis meister, võta mind pigem koju kaasa,» kostis kerge jalaga võõras. «Ma vannun, et kaup hakkab sul paremini kui kunagi varem minema. Sa oled tubli meister, kuid ega kõike saa silma järgi valmis teha. Isegi mitte lihtsat kapsatünni või õllevaati. Mina olen just see mees, kes sul puudu on. Mina olen Sirkel, mis ladina keeles tähendab ringi. Kui ma tantsin, tulevad kõik asjad ilusad ümmargused välja. Ilma minuta ei saa hakkama ükski arhitekt, maamõõtja ega joonestaja! Ilma minuta ei ehitata ühtegi lossi ega kindlusetorni, ei rajata ühtegi parki ega väljakut. Minuga mõõdetakse kahurikuuli paksust ja laevade kaugust merekaardil. Peale minu ei oska keegi täiuslikku ringjoont joonistada, olgu ta nii täpse käega kui tahes.»

«Sina ajasid mu kauba untsu, sina pead mu ka hädast ja häbist välja aitama,» sirutas puusepp töölepinguks käe.

Alles nüüd märkas ta, et võõral polegi keegi all käsi, on üksnes pikad jalad. Ja kerge jalaga mees pidas sõna: tantsis töötoas korra — ja pajakaas oli valmis, tantsis teise — ja tünnipõhi sai maha märgitud, tantsis kolmanda — ja töötoast võis vankriratta välja veeretada. Sellest peale müüs puusepp laadal häbenemata oma töid ja Isand Sirkel jäi alatiseks tema lähimate abiliste hulka.

MINU ISA ON LENDUR

Pildistanud VILLU MAASK

«Isa ütleb, et tänaval peab olema hästi ettevaatlik. Et ei juhtuks õnnetust. Ükskord, kui seda juba teadsin, küsisin isalt, kas ka lendur peab olema ettevaatlik. Õhus ju ei ole autosid, ristmikke ega foore.» räägib Reelike.

«Ja ka mööda pole vaja sõita,» lisab isa.

«Autosid õhus ei ole. Ristmikke siiski on. Tänavaid on ka. Ohutänavaid nimetatakse koridorideks ja need on kümne kilomeetri laiused. Vastu tulevast lennukist möödutakse tavaliselt mitte paremalt ega vasakult, vaid ülevalt või alt. Ristmikel on samuti.»

«Siis isa kutsuski mind vaatama. Poisid tulid ka. Isa lennuk on oi kui suur! Istusin isa kõrval. Maa oli nii väike. Aknast ei näinud ühtegi lennukit. Isa ütles, et ma ei oska vaadata, et näeb küll ja päris kaugelt näeb.»

Tegelikult ei peagi lendur aknast välja vaatama. Lenduri silmadeks on lokaator. See on umbes nagu televiisor. Ekraanilt näeb ära kõik teised lennukid ja muud ohud. Isegi äikese-pilv paistab ära. Kui see pilv on koridori ühes ääres, peab teiselt äärelt, tähendab kümne kilomeetri kauguselt mööda lendama.

«Hoidsin rooli ka. Isa keerata ei lubanud. Lennuk kõikus ja ma kartsin, et kukuq. Poisid vist ei kartnud.»

«Mida sa, Reelike, isa tööst veel tead?»

«Palju ei tea. Mina õpin alles lugema. Isa ka praegu õpib. Tal on uus lennuk, TU-134.

Varsti läheb ta jälle väga vara ja tuleb hilja.»

Vahepeal rääkis isa: «Lennuki kabiinis on neli inimest. Komandör ja teine piloot istuvad kõrvuti. Nende selja taga pardamehhanik, kes jälgib mootorite tööd. Päris ninas istub tüürimees. Tema jälgib lokaatorit. Kõik omavahelised jutud jäävad magnetofonilindile. Veel on lennukis kaks stjuardessi, kes teenindavad reisijaid.

Meie lennuk TU-134A võtab peale seitskümmend kuus reisijat, kaalub siis nelikümmend seitse tonni (võrdle: sõiduauto kaalub 1 tonn!), võib lennata kolm tundi kümne kilomeetri kõrgusel üheksasada kilomeetrit tunnis.»

«Näe, sul on siin mänguasjade hulgas ka len-

nuk. Sinagi vist tahad lenduriks hakata?»

«Ma olen ju tüdruk. Isa, kas tüdrukuid võetakse lenduriks?»

«Võetakse, võetakse. Aga hästi terve peab olema. Sul on ju kõrvad haiged ja nohu ka veel.»

Reelike isa Rein Veskus palus suurematele edasi öelda, et kes lenduriks tahab, see peab hästi õppima ja palju õppima. Ka siis veel, kui lendurikutse käes, lendab ta ühe päeva, õpib kaks päeva. Õpib lennukit tundma ja palju muudki. Õppima peab nii, et kolme ei oleks. Kolmemehi ei lubata lendama. Veel peab tegema sporti. Rein Veskus on maratonijooksja. Peab hästi oskama vene keelt. Lenduri töö on raske, kuid huvitav. Tema elu on täis päikest. Kabiini aknast paistab päike ka siis, kui maal on pilves või sajab.

JOHANNES PIRITA

KOGU PERE KANNAB DRESSI

Meie ema on kõige parem ema ja isa kõige parem isa. Neil on meie jaoks alati aega. Tööpäevadel küll natuke vähem, kuid pühapäevadel on nad täiesti meie jaoks. Kui oleme iluvõimlemis- ja peotantsutreeningult tagasi, tõmbavad nad dressid selga ja läheme kõik viiekesi õue. Saue on niisugune koht, kus kunagi igav ei hakka. Pargis on jooksurajad, kilehallis võimlemisriistad ja päris murul palju ruumi. Täna käisime terviserajal, turnisime end üleni higitseks.

Mitu korda oleme Saue spordipäevi pidanud. Kõik siinsed lapsed võistlevad. Isa on siis kohtunik. Talle väga meeldib mõõta. Ema muudkui hüüab igale jooksjale ja hüppajale: hoogu juurde! hoogu juurde!

Juuli lõpus peetakse Varblas Roomu mängud. On need alles mängud! Isa töö juurest sõidab sinna 300 perekonda ja kolm päeva muudkui sporditakse. Kui suured võistlema hakkavad, läheb põnevaks. Meie hüüame

siis emale ja isale: hurraal hurraal! Oleme sealt terve perega kõvasti esikohti toonud. Aga kõige rohkem meeldib siiski talv, sest suusatama tulevad ema-isa alati. Näärde aegu kinkisid päkapikud meile uued suusad. Käisime koos vanematega peaaegu kõikidel suusaneljapäevakutel. Kui ikka väga pingutasime, võis emale päris kannule jõuda. Mõõda ta ei lasknud, pani hoogu juurde. Isast ei pääse me vist kunagi mõõda. Ta on suusatreener olnud. Tema õpetaski meile samme ja laskumist ja muud. Juba aastaselt saime suusad.

Jah, meie ema ja isa on tööpoolest kõige paremad. Nad teevad meile igaks päevaks rõõmsa meele ning igaks ööks hea une.

Nii rääkisid oma pere spordielust 5-aastane Pille, 8-aastane Viivian ja 9-aastane Kaija-Ly Nuudi.

AGNES JÜRGENS

MINU ISA

TEILE JUTUSTADA TAHAN
OMA ISAST — MIILITSAST.
VÄGA PALJU TEAN MA TEMAST,
KUIDAS ELAB, TÖÖTAB TA.

TEEDEL REGULEERIB LIIKLUST,
KARISTAB JA JAGAB KIITUST
VÕI PEAB KOOLIS LUGEMA,
KUIDAS TULEB LIIGELDA.

KUI ON JUHTUND AVARII,
KOHALE TA TÕTTAB SIIS,
OLGU PÄEV VÕI OLGU ÖÖ.
VAAT SELLINE ON TEMA TÖÖ.

MONIKA PORKMAN,
Kohtla-Järve 17. Keskkooli
IIIb klassi õpilane

«Laagris» — joonistanud KRISTA PAJU Roosna-Alliku
8-kl. Koolist.

PUDRULAUL

PUTRU KEEDAN,
PUTRU KEEDAN
SUURE RUTUGA.
PUTRU KEEDAN,
PUTRU KEEDAN
OMA PERELE.
PUDER LAULAB,
PUDER LAULAB,
ET TA SAAB,
ET TA SAAB
VARSTI VALMIS,
VARSTI VALMIS
MINU PERELE.

MAARIKA LIHTSA,
Põlva Keskkooli
IIa klassi õpilane

VANA KANA JA KASS

MEIL ON KODUS VANA KANA.
MUNES HÄSTI SUURE MUNA.
KASS VIIS MUNA PESAST ÄRA.
KANA TÕSTIS SELLEST KÄRA.

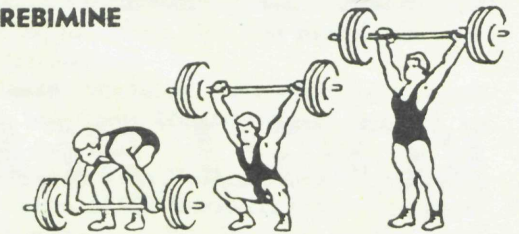
EVA-MARIA BASIHHINA,
Orissaare Keskkooli
Ia klassi õpilane

KUIDAS KONN KROOKSUJAKS SAI

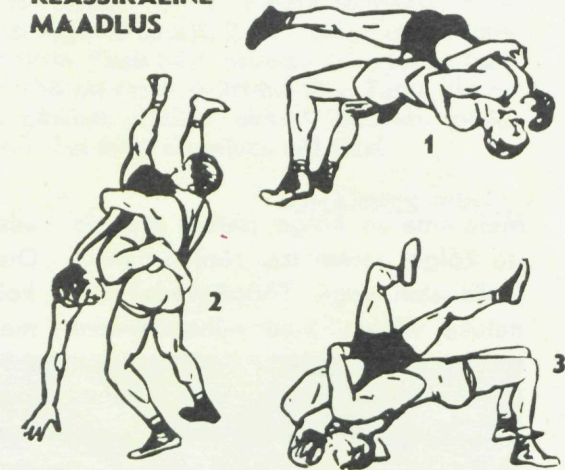
Kaks konnapoega ujusid tiigis. Oks hakkas uhkustama, et ta oskab hästi vette hüpata. Ta ronis sillale ning hüüdis: «Vaata, kuidas ma hüppan!» Kõrge silla peal hakkas konnake kartma, kuid ta tahtis sealt nii väga alla hüpata. Suure upitamise peale kukkus konn alla ja plärtsatas vette. Teine konn nägi seda ja hakkas kahjuröömsalt naerma. Lõpuks tuli tal naermise asemel krooks ja krooks. Arvan, et sellest ajast peale konnad krooksuvadki.

MARIS KIKAS,
Tallinna 32. Keskkooli
II klassi õpilane

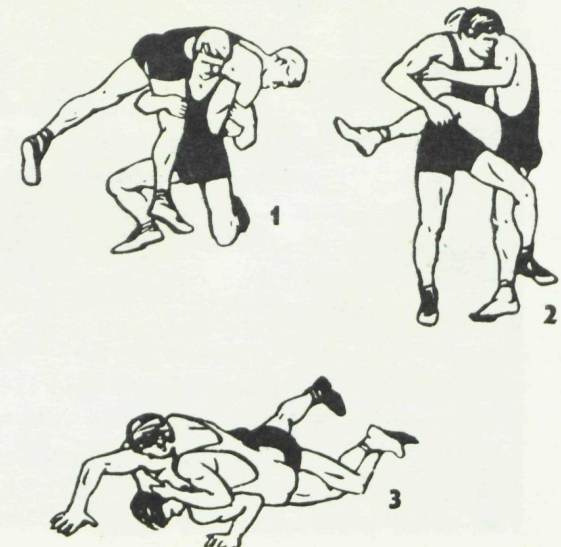
REBIMINE

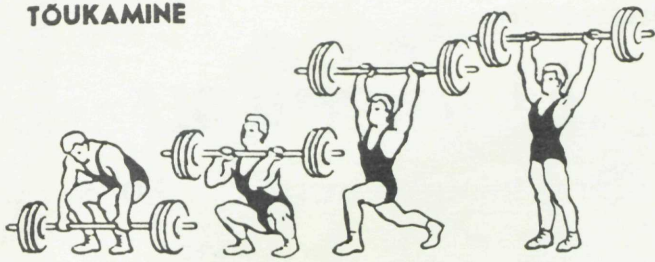

KLASSIKALINE MAADLUS

VABAMAADLUS

OLÜMPIAMÄNGUDE RASKEJÕUSTIKUALADEST ON MAADLUS JA TÕSTMINE

meile olnud kõige edukamad. Eesti sportlased on võitnud 8 kuldmedalit. Lisaks on kümnel korral võidetud maailma-meistri tiitel. Nii oli, aga enam ei ole. Maadlejatest võitis senini viimase olümpiakulla Johannes Kotkas 28 aastat tagasi, tõstjatest Jaan Talts 8 aastat tagasi. Moskva olümpiamängudel ei võistle ühtegi meie raskejõustiklast. Miks! Eestis ei ole nii häid maadlejaid ja tõstjaid, kes suudaksid maailma parimatega rinda pista. Aga võiks olla, kui vaid jätkuks taht ja püsivust. Peab ju tõstja palju harjutama, et suudaks telstest raskema koorma pea kohale upitada. Koormaks on raudkang, mille otsas rauast ketad. Tõstmise viise on kaks: rebimine ja tõukamine. Nende erinevusi näed siin piltidel. Kummaski tõsteviisil on ette nähtud kolm katset. Umbes ühepalju kaaluvatest sportlastest võidab see, kes suudab kõige rohkem kilogramme sirgetele kätele upitada.

Maadluseski võistlevad omavahel ainult need, kes kaaluvad enam-vähem ühepalju. Üks maadleja püüab telst seljatada. Kui ta on jõudnud vastase õlad korrakski vastu maadlusmatti suruda, on võit käes. Võit võib tulla ka ilma seljatamata, punktidega. Sel juhul peab üks olema telstest agaram. Kui aga 9 minutil (3+3+3) jooksul mõlemad sooritavad ühepalju võtteid, on ühteviisi agarad (või, nagu sportlased ütlevad, aktiivsed), jääb tulemuseks viik. Maadlemise viise on kaks: vaba- ja klassikaline maadlus. Peamine erinevus on selles, et kui vabamaadluses tohib kasutada ka jalgade abi, siis klassikalisel maadluses mitte. Nii maadluses kui ka tõstmises võistlevad ainult mehed.

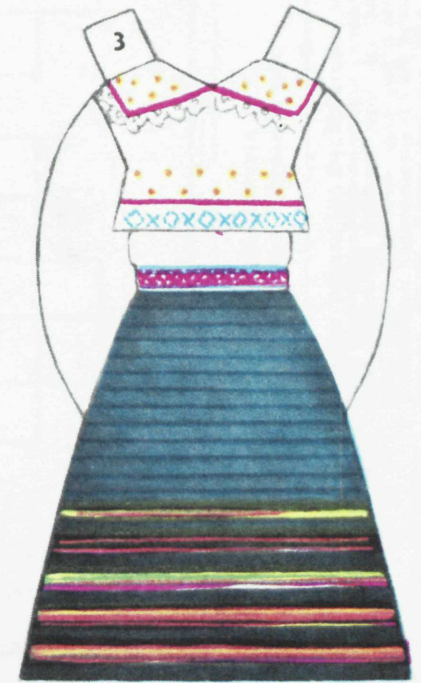
JAAN PIIR

SEDA SINIST JOONT MÕÖDA LÕIKA VÄLJA KÕRVA LOLEV KÄSITÕULEHT

RAHVARÕIVAD

Juulikuus toimub Tallinnas ENSV 40. aastapäeva puhul üldlaulupidu. Lauljate seljas näed mitmesuguseid rahvarõivaid. Kunstnik joonistas nuku, kes võib kanda üheksat erinevat eesti rahvarõivast. Lõika nukk ja riided välja, mängides jäävad rahvarõivaste nimed paremini meelde.

HELJO MÄND

Uudishimu

Jaan ei tulnud pärast kooli kohe

Uudishimu

koju, vaid läks kolama.

Uudishimu

Isa läks Jaani otsima.

Uudishimu

Ütlesin isale: «Ära sa Jaaniga

Uudishimu

väljas riidle. Riidle kodus.»

Uudishimu

«Miks?» küsis isa.

Uudishimu

«Kui mina hakkam koolis käima

Uudishimu

ja lähen kolama, siis ma tean,

Uudishimu

mismoodi sa minuga riidled.»

1. KÄRLA
2. KIHNU
3. RAPLA
4. SETU
5. MUHU
6. TORMA
7. KANEPI
8. ANSEKÜLA
9. PÜHALEPA

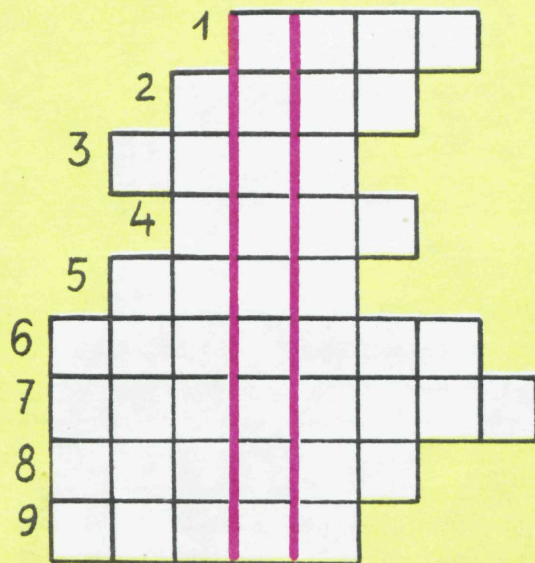
Joonistanud ANNE AARE

ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA!

KAS TUNNED LIIKLUSMÄRKE!
LAPSED SÕITSID BUSSIGA KOLHOOSI

«VÖIT». MILLIST TEED MÕÖDA BUSS
SÕIDAB!

LEIA PILDILT ÜHEKSA ERINEVAT
PUUD. KANNA NENDE NIMETUSED
RUUDUSTIKKU. PÜSTREAS SAAD TEA-
DA KÕIGE LEVINUMA UMBROHU.

PANE NUMBRITE VAHELE LIITMIS-
MÄRGID NII, ET SUMMAKS SAAD 90!
1 2 3 4 5 6 7 8 = 90

KOLME SIRG-
JOONE ABIL
SAAD SELLEL
KUJUNDIL 24
ÜHESUGUST
KOLMNURKA.

Esikaanel JARONA ILO
joonistus «Hüppenõõriga».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Со-
вета пионерской организации Эстонской
ССР «Тäheke («Звездочка»). На эстон-
ском языке. Выходит один раз в месяц.
Типография Издательства ЦК КП Эстонии.
Таллинн, 200090, Пярну маantee, 67-а. Ад-
рес редакции: ЭССР, Таллинн, 200 101,
Пярну маantee, 67-а. Цена 15 коп. Объем
2 печ. листа. Заказ 1608. Тираж 72 000.

ELKNO Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 6 —
1980. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse
aadress: Tallinn 200 101, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kollegium: E. Haamer, V. Kofkas, E. Mardi, H. Mänd, A. Piirma, J. Pirita, H. Rattiste.
Telefonid: peatoimetaja E. Mardi 681-495, vastutav sekretär J. Pirita 681-497, vanemtoime-
taja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja E. Pikk 681-400, toimetaja H. Väli 681-400,
toimetaja V. Variksaar 681-496, sekretär 681-400.

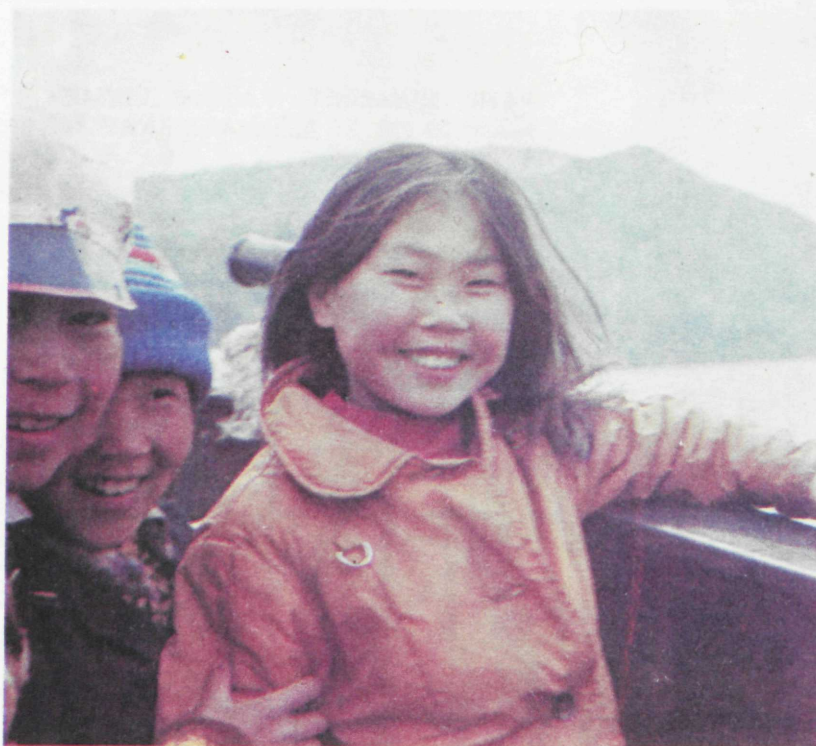
Laduda antud 28. IV 1980. Trükkida antud 24. V 1980. Trükkia arv 72 000. Ofsetpaber nr. 1.
60x90/8. Trükkipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,84. MB-04872. Tellimise nr. 1608. EKP Keskk-
omitee Kirjastuse trükikoda. Tallinn 200 090. Pärnu mnt. 67-a.

Burjaatia

Ohel jahedal juunipäeval lendasime kaugele Burjaatiasse, Baikali järve äärde. Väikeses Sühharti (Tulekivi Mägi) külas veedavad oma koolivahe-aega tõmmud pilusilmsed noored burjaadid. Koos teeme sõidu järvel. Puhub tugev tuul, aga päike lausa kõrvetab. Mäekülgedel hõreda rohu sees õitsevad kevadlilled: roosad ja helesinised krookused, oranžid kullerkupud ning kollased moonid. Vesi on läbipaistev ja puhas, kuid külm. Noored kalurid — burjaadi poisid — tulevad omuli püügilt (kala, mis elab ainult Baikali järves), hüppavad korraks üle paadiserva vette ja jooksevad kohe liiva peale sooja. Vesi on väga külm, õhk väga soe. Järv on suur ja kohati üle 1600 meetri sügav.

Mitusada vahutavat jõge toovad kevadel mägedes sulanud lumevee järve.

Autori fotod

Osa neist jõgedest kuivab suveks, nii et põhja mööda võib autoga sõita. Järvest viib vee välja ainult üks suur jõgi — Angaraa.

Meie sõidame suplema mägedesse, kus on väike sooja veega järv. Vesi seal on metsaga kaetud kõrgete mägede peegeldusest tumeroheline. Vastaskaldalt, mille lähedal ujuvad luigid, viib teerada taigasse. Seal kasvavad tohutu kõrged jämedatüvelised, kuid pehmete okastega kuused ja seeder-männid, nende vahel valgetüvelised kased. Kõrge mäeaheliku jalamil on ferveiseveallikad. Järve kallast mööda üles-alla lookleb maantee kõrvuti elektriraudteega, kus veerevad kauba- ja reisirongid.

SELMA REMME